

xut, el riuet que venia de Cabanabona; damunt el qual, en un planell, es veien les cases de Plandogau. A aquest gual al·ludeix el nom del poblet: *plan-de-guáu*; evolucionat, en part en *-degau* (les mencions antigues i pron. vulgar) i en part, en *-deygáu* > *-dogáu* (nom oficial).

Hi havia altres possibilitats, que jo mateix havia posat en el teler. *Plān* amb un NP: com els germ. *Hugbald* o *Hubald* (Först. 93), cf. *Igoald* en un doc. ross. de 955; i el cogn. valencià *Igual*. També trobo una «Villa --- *Dolgal*» en un doc. de 1133, però de terra ben llunyana (Champagne: Albon, *Cart. du Temple*, nº 60); temptadora sobretot la semblança amb uns NLL de l'Alt Aragó: *Plan Dugal*, pda. de Tella (Elcok, 1ª. *Reun. de Topon. Pir.*, p. 94); i oït també per mi a Sin entre Gisau i Bielsa (XLVII, 28), que semblaria ser PLANUM DUCALE. I no obstant tot això només són meres paronímies fortuïtes. L'etim. indicada —PLANU DE UADU 'pla del gual'— resta ben establert per la documentació i els fets establerts en els llocs.

Plandolit, V. nota 1 a l'art. *Pla*

PLANÈS

D) Municipi de l'Alta Cerdanya, cantó de Montlluís, situat a la banda dreta de la Tet i a l'extrem oriental del pla de la Perxa, vora la riera de Planès.

PRON. POP.: *plənɛs*, oït a Planès mateix (1959), també a Sallagosa, Eina, St. Pere dels Forcats, Odelló. A Sallagosa es vacil·lava entre aquesta pronúncia i *plənés*.

DOC. ANT.: 1282: *R. C. de Planedis de parrochia de Emforcats* (Ponsich, *Top.*, 177); 1359: *Planes* (*CoDoACA* XII, 91); 1378: *loch de Planeses* (Alart, *InvLC*); 1378: *Planers* (id.); 1414: *Planees* (Alart, *L'Hôp. et la Comm. de la Perche*, 40); 1435: *Planis* (Alart, *Doc.géogr.hist.*, 600); 1442: *Planeses* (Alart, *L'Hôp. et la Comm. de la Perche*, 7); 1447: *Planesiis* (id., 8); 1750: *Planés* (Ponsich, *Top.*, 117).

II) També és el nom d'un poblet en el terme de Toses (Ripollès), a la Vall de Ribes, localitzat a l'esquerra del riu Rigard. S'anomena també *Planès de Rigard*.¹

PRON. POP.: *plənɛs*, oït a Dòrria (1934) i a Planès mateix (1941-44). Casacuberta hi va registrar *plənɛs*.

DOC. ANT.: 982: *Planezas* (*MarcaH.* 931); 1010: (id., 985); 1284: *Planees* [còpia de 1526] (Alart, *InvLC*); S. XIV: *Planeses* (*BABL* VIII, 380-81); 1347: *Planes* (id.), *Planiciis* (SerraV, *Pinós Mtpl.* III, 250); 1359: *Planers* (*CoDoACA* XII, 66).

És insegur però no impossible que s'identifiqui amb el II un 'vilaret' dependent de St. Joan de les Abadesses documentat en un diploma de 914 amb

el nom de *Villa-planes* per Monsalv. xv, 30. Cf. supra *Planes* S. XIV i *Planees* a. 1284.

ETIM.: PLANITIAS, ètimon que, passant per l'etapa fonètica normal de *plənédés*, va perdre la *-d-* posttònica per dissimilació davant la *s* final (*LleuresC*, 255-56; *E.T.C.* I, 18). Les mencions antigues en *-rs* d'ambdós NLL (*Planers* 1378, 1359) representen sens dubte ultracorrecions fetes sota la influència de la reducció *-rs* > *-s* en la llengua popular.²

Al Berguedà existeix l'homònim toponímic *El Pujol del Planès*, poblat del terme de Montmajor localitzat damunt un tossal a la dreta de la riera de Navel (*GranEnc.Cat.*, s. v.). Es troba documentat l'any 1359: *Pujol de Planers* (*CoDoACA* XII, 57).

Cal remarcar així mateix els al·lòtrops següents d'evolució fonètica normal: St. Feliu de *Planeses*, antiga parròquia i demarcació senyorial de l'antic terme de St. Llorenç (Osona), a la dreta de la riera Major i aigua avall de la parròquia de St. Sadurní. Hi existeix actualment una masia dita *Planeses* (*plənɛzɛs*, que Cor. oí allí mateix el 1935), la qual pertany al terme de Sant Sadurní d'Osormort.³

MENC. ANT.: 1050-1150: *S. Saturnini de Planiciis* en les llistes de parròquies publicades per Pladevall (*Cat. Rom. Os.* I, 72); c. 1150: *Sti. Laurentii de Planedis* (id.); 1070: *Planedas* (Miret, *TemplH.*, 37); 1133: (id., 38); 1184: *Planezas* (id., 337); 1240: *Sti. Felicis de Planiciis* (CCandi, *MiHiCat.* II, 457); 1261: *Planiciis* (id.).

Planeses és, a més a més, el nom de diversos llocs catalans addicionals, avui desconeguts, des quals, però, s'ha conservat documentació. Un d'aquests va existir al terme de Madrona i Sanaüja (Segarra): 1053: *Planezas* (doc. despullat per J. Cor. a l'Arxiu de Solsona); 1088: *lochum que vocant in Planezas* (id.); un altre prop de Jújols (Conflent): 1268: *in loco vocato Planezdes* (Alart, *InvLC*); i potser encara un altre encara prop de Montcortès (Pallars Sobirà), 966: *ipsas Planetas* (Abadal, *Comt. Pall. i Ribg.*, 199). Al Fenolledès, a 4 k. a l'O. de la Tor de França, zona ja de llengua occitana, hi ha el poble de *Planezas*. 1260: *villa Planasiis* (Ponsich, *Top.*, 174); 1395: *Planes* (Alart, *InvLC*); 1456: *locus de Planeses* (id.), entre altres mencions. I a la Dordogne, es troba *Planeza* (Mistral, *TdF* II, s. v. *Planeso*).

Planícia, vall mallorquina entre Esporles i Puigpunyent, amb *-ícia* conservat pel mossàrab. *La Planissa*, sengles partides, a Gaianes, Billeneta i Alcoi (Coromines 1963). *Planissa del Fortí* i *Pl. de St. Joan* a Castell de Castells i a Beneixama (id. id.). Són també mossarabismes valencians.

PLANOLES (< PLANITOLAS), municipi del Ripollès, a la Vall de Ribes, situat al vessant meridional de la serra de Gorrablanc i drenat pel riu Rigard i els seus afluents (el torrent Aspre per la banda dreta i el